

SIDNEY OPERA TEATRINING MO'JIZA ULUG'VORLIGI VA YUNESKONING JAHON MEROSI OBYEKTI SIFATIDA TAN OLINISHI

Tursunboyev Yahyobek Mahmudjon o'g'li

Namangan davlat universiteti talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada Avstraliyaning Sidney shahrida joylashgan dunyoga mashhur bo'lgan Sidney opera teatrining tarixi va uning faoliyati bilan bog'liq ma'lumotlar keltiriladi. Teatr o'zining ulug'vorligi va qurilish uslubining o'ziga xosligi sababli YUNESKONing Butunjahon merosi ro'yxatiga kiritilgan.

Kalit so'zlar: Sidney, Yorn Utzon, Piter Xoll, opera teatri, muhandis, YUNESKO, dizayn, struktura.

Xalqaro miqyosda tan olingan mo'jiza bo'lgan Sidney opera teatri Avstraliyaning Sidney bandargohi qirg'og'ida g'urur bilan ko'tariladi. Mashhur daniyalik me'mor Yorn Utzon tomonidan ishlab chiqilgan ushbu zamonaviy zamonaviy teatr Avstraliya madaniyati va innovatsiyasining timsoliga aylandi. YUNESKONing Butunjahon merosi ro'yxatiga kiritilgan Sidney opera teatrining mo'jiza ulug'vorligi inson ijodi va muhandislik mahoratining dalilidir.

Sidney opera teatri g'oyasi 1956-yilda o'tkazilgan xalqaro dizayn tanlovidan kelib chiqqan. Yorn Utzonning yelkanga o'xshash korpuslari bilan ajralib turadigan Jasur va innovatsion dizayni g'olib asar sifatida tanlandi. Uning maqsadi nafaqat sahna san'ati markazi bo'lib xizmat qiladigan, balki tabiat va inson ijodi o'rtasidagi sinergiyani nishonlaydigan mo'jiza belgiga aylanadigan bino yaratish edi.

Sidney opera teatrining o'ziga xos xususiyati uning yelkanga o'xshash qobiqlari bo'lib, ular Sidney bandargohi ustida nafis suzib yuradi. Ushbu korpuslar temir-betondan yasalgan va milliondan ortiq oq va krem rangli plitkalar bilan qoplangan. Utzonning inqilobiy muhandislik texnologiyasi ushbu korpuslarni yaratishga imkon berdi va ularning strukturaviy barqarorligini ta'minladi, shu bilan birga ajoyib tashqi jozibadorlikni saqlab qoldi.

Sidney opera teatri dizayni uning tabiiy muhitiga uyg'un tarzda mos keladi. Binoning suv bilan o'ralgan yarim orolda joylashganligi uning vizual ta'sirini kuchaytiradi va portdagi qobiqlarning aks etishi hayratlanarli manzarani yaratadi. Opera teatrining egri shakllari va supurilgan chiziqlari tabiatda uchraydigan shakllarni aks ettiradi va uning atrof-muhit bilan aloqasini yanada ta'kidlaydi.

Sidney opera teatri o'zining ajoyib estetikasidan tashqari, ko'p qirrali va funksional makondir. Bu yerda ko'plab konsert maydonchalari, shu jumladan

konsert zali, Opera teatri, drama teatri, teatr uyi va studiya joylashgan. Ushbu xonalarning har biri akustikani optimallashtirish uchun ehtiyotkorlik bilan ishlab chiqilgan bo'lib, rassomlar va tomoshabinlar uchun tengsiz tajribani taqdim etadi.

Sidney opera teatri 1973-yilda qurib bitkazilgandan so'ng xalqaro miqyosda tan olingan. Uning mo'jiza ahamiyati va diniy maqomi 2007-yilda YUNESKOning Butunjahon merosi ro'yxatiga kiritilganida tan olingan. Ushbu nufuzli e'tirof Opera teatrining ajoyib mo'jiza yutuqlarini va uning jahon madaniy va mo'jiza merosiga chuqur ta'sirini nishonlaydi.

Bugungi kunda Sidney opera teatri Avstraliyaning madaniy o'ziga xosligining ramzi va mamlakatning o'ziga xos innovatsiya va ijodkorlik ruhining dalilidir. Bu shunchaki sahna san'ati uchun joy emas; bu har yili o'zining mo'jiza ulug'vorligiga qoyil qolish va jahon darajasidagi spektakllarni ko'rish uchun kelgan millionlab mehmonlarni jalb qiladigan joy.

Sidney opera teatri dunyodagi eng mashhur inshootlar orasida o'z o'rnini topgan mo'jiza ulug'vorlikning durdonasidir. Yorn Utzon tomonidan ishlab chiqilgan yelkanga o'xshash korpuslar va innovatsion muhandislik texnologiyalari inson zukkoligi va ijodkorligining ramziga aylandi. YUNESKOning Butunjahon merosi ro'yxatiga kiritilgan Sidney opera teatri istiqbolli dizaynning doimiy kuchidan dalolat beradi va avlodlarni arxitekturaning tabiat bilan uyg'un integratsiyasini qadrlashga ilhomlantiradi. Bu arxitekturaning o'zgaruvchan salohiyatining jonli guvohligi bo'lib, jahon sahnasida o'chmas iz qoldiradi va uni ko'rgan har bir kishining abadiy tasavvurini o'ziga tortadi.

Sidney opera teatrining qurilishi, hozirda butun dunyoda tan olingan madaniy ramz, qiyinchiliklar va g'alabalar bilan ajralib turadigan teatr edi. Opera teatrining evolyutsiyasi - Yorn Utzonning loyihasidan tortib, keyinchalik YUNESKOning Jahon merosi obyekti sifatida tan olinishigacha uni yaratishda ishtirok etganlarning qat'iyati va zukkoligini aks ettiradi.

Jorn Utzonning Sidney opera teatri uchun 200 dan ortiq xalqaro tanlov arizalaridan tanlab olingan istiqbolli dizayni yelkanga o'xshash chig'anoqlari bilan dunyoni zabt etdi. Biroq, bu shuhratparast dizaynni haqiqatga aylantirish misli ko'rilmagan qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. O'zaro bog'langan beton qobiqlardan tashkil topgan noyob dizayn, kerakli estetik effektini saqlab, strukturaning barqarorligini ta'minlash uchun innovatsion muhandislik yechimlarini talab qildi.

Qurilish 1959-yilda boshlanganligi sababli, loyiha moliyaviy cheklovlar va o'sib borayotgan xarajatlarga duch keldi. Opera teatrining shuhratparast qarashlari dastlabki byudjetni cheklashga olib keladigan murakkab muhandislik muammolarini keltirib chiqardi. Bundan tashqari, dizaynning murakkabligi qurilish muddatlari

doimiy ravishda uzaytirilishini anglatardi. O'sib borayotgan moliyaviy bosim va jamoatchilik shubhalariga duch kelgan loyihaning kelajagi muvozanatda edi.

1966-yilda mahalliy hokimiyat bilan keskinlik va kelishmovchiliklar kuchayib borayotgan bir paytda, Yorn Utzon loyihani tugatilishidan oldin tark etdi. Uning ketishi munozaralarga sabab bo'ldi va Opera teatrining kelajagi atrofida noaniqlikni keltirib chiqardi. Biroq, me'mor Piter Xoll va boshqalar boshchiligidagi keyingi boshqaruv jamoasi tashabbusni o'z qo'liga oldi va Utzonning qarashlarini o'zida mujassam etishda davom etdi.

Qiyinchiliklarga qaramay, Sidney opera teatri qurilishi muhandislarning zukkoligi va ishchi kuchining fidoyiligi bilan oldinga siljidi. Jarayonni tezlashtirish uchun qurilish texnologiyalari, masalan, qobiqlar uchun toymasin beton ishlatilgan. 1973-yil 20-oktyabrda qirolicha Yelizaveta II Sidney opera teatrini rasman ochdi va uning muvaffaqiyatli yakunlanishini belgiladi.

O'zining ochilishidan so'ng Sidney opera teatri tezda butun dunyo tasavvurini zabt etdi va o'zining mo'jiza ulug'vorligi bilan xalqaro miqyosda tan olindi. Noyob dizayn va muhandislik yutuqlari sabab 2007-yilda YUNESKOning Jahon merosi obyeksi sifatida tan olingan. Bugungi kunda Opera teatri Avstraliyaning madaniy o'ziga xosligining ramziy ramzi bo'lib, butun dunyo bo'ylab uning jozibali jozibasini his qilishni istagan millionlab mehmonlarni jalb qiladi.

Sidney opera teatrining ta'siri uning mo'jiza ulug'vorligidan tashqariga chiqadi. Ijro san'atining yetakchi markazi sifatida u balet va operadan tortib kontsertlar va teatr tomoshalariga qadar jahon miqyosidagi tadbirlarni o'tkazishda davom etmoqda. Opera teatri madaniy almashinuv mayoqchasi va Avstraliya va xalqaro badiiy iste'dodlarni namoyish etish platformasiga aylandi.

Sidney opera teatri tarixi bu chidamlilik, innovatsiya va qiyinchiliklarni yengish haqidagi hikoya. Moliyaviy cheklovlarni, muhandislik qiyinchiliklarini va uzoqni ko'ra oladigan me'morning ketishini yengib, Opera teatri bugungi kunda inson ijodkorligi va fidoyiligining dalilidir. Uning butun dunyo bo'ylab e'tirof etilgan ramziy dizayni uni Avstraliyaning madaniy ramzi va butun dunyo bo'ylab mo'jizaviy ulug'vorlik ramzi maqomiga ko'tardi. Sidney opera teatri tashrif buyuruvchilarni o'zining madaniy ahamiyatiga sho'ng'ishga va u ilhomlantirishda davom etayotgan badiiy mukammallik merosidan bahramand bo'lishga taklif qiladigan sevimli diqqatga sazovor joy bo'lib qolmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Maher, Alannah (30 July 2021). "Seven Sydney Opera House designs that never saw the light of day". Time Out. Retrieved 4 November 2021.
2. Braithwaite, David (28 June 2007). "Opera House wins top status". The Sydney Morning Herald. Archived from the original on 1 July 2007. Retrieved 28 June 2007.
3. "Sydney Opera House designer Joern Utzon dies at 90". Associated Press. 29 November 2008. Archived from the original on 24 October 2016. Retrieved 24 October 2016.
4. Chettle, Nicole (30 December 2013). "NYE fireworks return to the Sydney Opera House". ABC News. Archived from the original on 4 January 2014. Retrieved 4 January 2014.
5. Drew, Philip, "The Masterpiece: Jørn Utzon: a secret life", Hardie Grant Books, 1999.

